

פניני הדף

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי
בביה"כ "אליהו הנביא", בשכונת רוממה, ירושלים

דבר העורך

"היהלומן"

הוא נולד למשפחת יהלומנים אך המזל היה ממנו והלאה, כל פעם מישהו אחר הצליח לעבוד עליו, פעם מכר לו סוחר ממוחל תכשיטי זהב שהתברר שרק הציפוי מזהב, וכשקנה אבני חן התברר שזוהי זכוכית פשוטה הצבועה אומנותית,

יום אחד נכנס למשרדו אדם בלתי מוכר הוא פתח נרתיק והוציא ממנו חמש אבנים שחורות מה זה? שאל הסוחר, אלו פניני הלהיט בשוק המגיעים מדרום יפן השיב הלה, אולם הסוחר התפלא, ואז הציע לו האדם קח את הפנינים ללא תשלום תנסה למוכרם אם תצליח תשלם לי! מיודעו יצא לדרך ובכל מקום ההיצע גבוה, לשמע הלהיט החדש הוא החליט לרכוש אותן ולצאת ליפן לייבא עוד הרבה פנינים שחורות, אלא שבבואו לשם גילה שהשתלטו על השוק שני סוחרים ומהם קונים את הפנינים השחורות, הוא קנה כמות נכבדה יחסית בזול אלא שהיסס איך יעבור את המכס, לשם כך צבע את הפנינים בצבע לבן שעלותם זולה יחסית וכך עבר את המכס כשפרפרים בבטנו ואכן לא גילו את העורמה, הוא ניגש למלאכה ולקח חומר המשיל את הצבע והחל להוריד את הצבע הלבן אולם לאחר הורדת השכבה הראשונה החלו לבצבץ כתמים לבנים ואז ירדה עוד שכבה של הצבע השחור והתגלה שאלו פנינים לבנות בלבד..

אנו עומדים לפני בין הזמנים שבו אדם חושב לעצמו הנה ארכוש את כל התורה שחסרה לי, אך עובר החופש ...

אשריכם לומדי הדף המתמידים יום יום במלחמה נגד מערומי היצר..

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב **אהרון בן אדיבה שליט"א** מדי ערב בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

שאלת החודש

המעטפה שלא נחטפה"

מעשה במשפחה, שקיבלה משלוח מנות מכובד, שבתחתיתו היתה מעטפה ובה 500 ₪ ובפתק הצמוד נכתב: לרב מרדכי היקר, תודה על ההשקעה בבן מש' כהן! משום שמקבל המשלוח לא קראו לו מרדכי, התקשרו לאלו שנתנו להם ושאלו אם יש מרדכי במשפחה? והתשובה היתה שלילית, וכך התגלגלו עד שהגיעו לאיש ציבור שלא קראו לו מרדכי וגם הוא לא ידע להצביע ממי הוא קיבל את המשלוח, שעבר לפחות 5 ימים.

למי שייך הכסף והאם צריכים להכריז בעיתונים וכיו"ב על המציאה?

חוו דעתכם בנידון לפקס: 02-5817174, pninyhadaf@gmail.com

דף ב. הנידון: אמירת דברי תורה בבית הכסא עם צורת הפתח.

נתבאר בגמ' לענין מבוי שיש לו צורת הפתח שאין צריך למעטו.

השאלה: האם מותר לשוחח בדברי תורה בבית הכסא שיש לו צורת הפתח המפרידה בין העומדים למושב?

דף ג. הנידון: הדלקת חנוכיה בחלון גבוה ע"י מסגרת מושכת את העין.

נתבאר בגמ' לגבי מבוי מעל עשרים אמה שאין מועיל "אמלתרא" המושכת את העין.

השאלה: אדם שיש לו אפשרות או להדליק חנוכיה בפתח הבית או בחלון גבוה מ-20 אמה אלא שיש בו אורות צבעוניים המושכים את העין היכן ידליק?

דף ד. הנידון: נטילת ידיים על יד המלוכלכת בדבק 3 שניות או מין של קידוש.

נתבאר בגמ' שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני.

השאלה: אדם הבא ליטול ידיו ויש לו על היד דבק שלוש שניות או מלוכלכת מין של הקידוש האם הוא חציצה?

דף ה. הנידון: תערובת שהותרה ע"י ספק למכרה בתורת מהדרין.

נתבאר בגמ' ספק דרבנן להקל ובשו"ע י"ד (צט) נתבאר דיני ביטול איסור לכתחילה בדרבנן.

השאלה: האם מותר למוכר תערובת שהותרה מחמת ספק בתורת מהדרין?

דף ו. הנידון: אדם המחמיר בהלכה בכל מוח' האחרונים.

נתבאר בגמ' לגבי מי שנוהג להחמיר גם כב"ש וגם כב"ה ה"ה נק' "כסיל".

השאלה: אדם הנוהג להחמיר בכל החומרות שנח' בהם האחרונים " האם נחשב לכסיל?

דף ז. הנידון: חלם על שני בניו שהם ככבשים שחוטים.

נתבאר בגמ' ענין בת קול ואין משגיחים שהרי לא בשמים היא.

השאלה: מעשה באב שחלם בליל יציאת שתי בניו לחו"ל על שני כבשים שחוטים האם ימנע את נסיעתם?

דף ח. הנידון: בניית ערים חרדיות עם רחובות שאינם מפולשים.

נתבאר בגמ' ובשו"ת אול"צ (ב,כג,יב) שרחובות מפולשים הופכות את העיר לרשות הרבים מהתורה.

השאלה: האם יש ענין לתכנן את הערים החרדיות כך שלא יהיו בהן רחובות מפולשים?

לעילוי נשמת

אבינו מורה דרכינו הרה"צ

מימון (בן אדיבה) **בן מסעודה** זצוק"ל

נלב"ע ער"פ תשס"ג

אלו שנדבו להחזקת הגליון:

עמרם בן אדיבה, הרב שלמה בן אדיבה, משפחת הדס, אסף מזרחי ליישוב טוב, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם

הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה

והצלחה, ויתמלאו משאלות ליבם לטובה, אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד:

רח' פולונסקי 26 ירושלים. פקס 02-5817174 טל: 02-5829850

pninyhadaf@gmail.com

פתגמי מוסר:

* יש שבצעירותם מוציאים את כל "אונם" (כוחם) בכדי להרבות את "האונם" ובזקנותם מוציאים את כל "האונם" להשיב את "אונם"..
 * כשם שגנב הוא הגונב ולא מי שיודע לגנוב כל הלמדן הוא מי שלומד ולא מי שיודע ללמוד.
 * כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב השאלה אם יש להם עוה"ז הם מדומיינים שיש להם..
 * א' מגדולי ישראל שקיבל מידיו של מרן הח"ח את ספרו שמירת הלשון שאל למה לא עשית שמירת החוטם? א"ל בעקמת אף אפשר להרוג כי באפם הרגו איש.
 * כסף זה חבר לא נאמן הוא יוצא אתך ואתה חוזר לבד.

כח התפילה:

אמו של הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א התאלמנה בגיל צעיר ומאז כל שבת בשעת הדלקת נרות, משתפכת בתפילה לקב"ה ומבקשת, ג' שותפים באדם, אחד לקחת לי, נשארנו רק שנינו, הבה ונתחלק, אני אשתדל לספק לילדי את הגשמיות, והקב"ה ידאג לרוחניות. כשעלה הגר"מ שטרנבוך לארץ בהיותו בחור צעיר הגיע לדבר בלימוד עם הרב מטשעבין זצוק"ל שהביע את התפעלותו וכשיצא אמר בחור כזה יכול לצאת רק מדמעות של אמה בזמן הדלקת נרות.
 (הרה"ג ר' משה רטמן)

מעשה בטכנאים רוסים שישבו בארץ לתכנן את שעון המים האלקטרוני החדשני שבחגים ושבחות יעבוד מכני הם סידרו את השעון ואז פנו לרב יש לנו בעיה בכל החגים יש ימים מסוימים בשנה שלא חלים בהם אבל חג אחד חל בכל יום מהו? שאל הרב חג העצמאות! אה אני מתיר לכם שבחג הזה יעבוד אלקטרוני, השיב הרב, איזה רבנים טובים איך אתם מתחשבים אמרו הגויים.

מעשה באדם שהחליט להחמיר בפסח וחשב מה יוכל לאכול? החליט שאגוזים זה הדבר הטוב! הזמין כמות נכבדה וכל הפסח אכל אגוזים, לשנה הבאה ביקש כמות כפולה כי האגוזים היו טעימים לאחר שקיבלם טעם והטעם אינו כאשתקד לשאלתו ענה המוכר השנה לא היה לי זמן כמו שנה שעברה לשרות את האגוזים בבירה ג' ימים...

דף ט. הנידון: פרסום מאפיית מצות שההשגחה בה קלושה.

נתבאר בגמ' שמין במינו חוזר וניעור ולגבי פסח נתבאר במ"ב (תמזז) שיש מח' לגבי תערובת מב"מ. **השאלה:** האם מותר לפרסם מאפיה שההשגחה שם קלושה ויש חשש לתערובת חמץ המתבטל לפני הפסח?

דף י: **הנידון:** קריאת שמע בבית כסא "כימי".

נתבאר בגמ' שלגבי טומאה, עור האסלא וחלל שלו מצטרפין ובאו"ח (ג) נתבאר גדריו.

השאלה: בית הכסא "כימי" האם מותר לקרוא בו קריאת שמע?

דף יא. **הנידון:** כלאיים בהזרקות גנים באילנות.

נתבאר בגמ' ההיתר לענין כלאים ע"י ארבעה קונדסין וזמורה עליהם שמהווה חציצה.

השאלה: האם יש לחשוש לאיסור כלאיים בהזרקות גנים שמזריקים כיום באילנות מאילן לאילן?

דף יב: **הנידון:** עשיית "קורה" ע"י נורות צבעוניות.

נתבאר בגמ' שלחי היא משום מחיצה וקורה היא משום היכר.

השאלה: האם מועיל לעשות "קורה" ע"י נורות צבעוניות המושכות את העין שהרי יש בכך היכר?

דף יג. **הנידון:** קניית מזוזות מסופר המחזיק אייפון.

נתבאר בגמ' שר' מאיר היה סופר וכשבא לפני ר' ישמעאל הזוהר שמלאכתו מלאכת שמים.

השאלה: קנה מזוזות מהודרות מסופר והתברר שהוא מחזיק אייפון האם רשאי לבטל המקח?

דף יד: **הנידון:** ברכה על "מי טוניק" לתענוג.

נתבאר בגמ' השוטה מים לצמאו מברך אולם אם שותה לתענוג אינו מברך.

השאלה: השוטה "מי טוניק" לתענוג כטעמם מר האם מברך על כך?

דף טו: **הנידון:** גירש את אשתו בגט הכתוב על עוגה.

נתבאר בגמ' ובשו"ע אהע"ז (קכד) על מה כותבים את הגט על דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל.

השאלה: אדם שחפץ לגרש את אשתו בצורה מקורית כתב לה את נוסח הגט על עוגה ושלה לה האם מגורשת?

דף יז. **הנידון:** חשש גזל בשעת מלחמה.

נתבאר במשנה אחד הדברים שפטרו ביוצא למלחמה הוא חשש גזל.

השאלה: חייל המוצא בשדה הקרב מנת אוכל האם מותר לו לאוכלה בלא לברר למי שייכת?

דף יח. **הנידון:** כסף תמורת עבודה בשעות נוספות.

נתבאר בגמ' שהאדם נתקלל בזיעת אפך תאכל לחם ועבודה מעבר למה שאדם צריך ה"ה קללה.

השאלה: אדם שביקש ממעבידו לעבוד שעות נוספות האם יש בכסף הזה סימן ברכה?

דף יט. **הנידון:** צירוף למנין אדם שבא על בת נכר.

נתבאר בגמ' שאברהם אבינו יושב בפתחו של גיהנם ומוציא את כל מי שיש לו סימן של מילה חוץ מבא על בת נכר.

השאלה: האם מצרפים אדם כזה למנין?

דף כא: **הנידון:** נטילת ידיים בקליפת אבטיח.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (קנח) גדר נטילת ידיים ששלמה המלך תיקן.

השאלה: האם מותר ליטול ידיים בקליפת אבטיח?

דף כב. **הנידון:** שקידה על חשבון פרנסת ב"ב.

נתבאר בגמ' עה"פ שחורות כעורב היינו מי שמשים עצמו כעורב משכים ומעריב לביהמ"ד ושם עצמו אכזרי על ב"ב.

השאלה: אברך שפרנסתו מצומצמת ואשתו מבקשת ממנו שינקה חדרי מדרגות בשעות הלימוד שלו האם ישמע לה?

דף כג. **הנידון:** כרפס או חסה הגדלים על מים.

נתבאר במשנה לגבי "ערקבלין" שיוצא בו משום מרור אולם לא נמצא מקור לזה.

השאלה: האם יוצאים בליל הסדר עם כרפס או חסה הגדלים על מים?

דף כה. **הנידון:** מחיצת עזרת נשים שנפלה בשבת.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (טטו) מחיצה המתרת אסורה ובא"מ או"ח (אלט) נתבאר גדר המחיצה.

השאלה: מחיצה שנפלה בשבת האם מותר להחזירה לסוברים שאסור להתפלל בבית הכנסת כזה?

דף כז. **הנידון:** ברכת האילנות לנשים עפ"י המקובלים.

נתבאר בגמ' כל מצות עשה שהז"ג נשים פטורות ועפ"י המקובלים ברכת האילנות זמנה בניסן בלבד.

השאלה: אשה שבעלה נוהג עפ"י הסוד האם רשאית לברך ברכת האילנות?

דף כח: **הנידון:** מניעת אכילת "במבה" בזה"ז.

בגמ' נח' לגבי ברכת החזיו והכשות ובמ"ב נתבאר אם מסתפק על פרי אם ברכתו עין או אדמה לא יאכל.

השאלה: האם ימוע מלאכול "במבה" מחמת שנחלקו האחרונים בברכתו?

דף ל: **הנידון:** נסיעת אשת כהן עם בנה הקטן מעל בית קברות.

נתבאר בגמ' אוהל זרוק לאו שמייה אוהל ודנו האחרונים לגבי מטוס אם דינו כאוהל זרוק.

השאלה: האם מותר לאשת כהן לנסוע עם בנה הקטן במטוס העובר מעל בית קברות?

דף לא: **הנידון:** נתן לפיד זלוק לילד בהכנסת ס"ת והזיק.

נתבאר בגמ' השולח עירוב ביד חרש שוטה וקטן אינו עירוב.

השאלה: חילקו לפידים לילדים בהכנסת ס"ת ונשרף רכב מי חייב בתשלומים?

- (א) אדם שיש לו רגל תותבת נתקל בבור שאדם כרה וניזוק ברגלו האם בעל הבור חייב לשלם או שזה נחשב לכלים שפטור?
 (ב) צ'ק שנגנב ובוטל ועבר כמה ידע עד שבאו לבעל הצ'ק בתביעה לבעל הצ'ק האם חייב?
 (ג) קנה דגים חיים והכינו לו אותם ובטעות נתנו לו שקית אחרת ובה דגים יקרים וכמה שעות לפני שבת גילה את הטעות האם מותר לו להשתמש עם הדגים?
 (ד) משיגה כשרות שהתעוררה לו בעית כשרות בבשר התקשר למו"צ והלה הטריף את הכל המשיגה זרק ואח"כ התברר שהמו"צ טעה והבשר כשר מי ישא בתוצאות הנזק?
 (ה) שיכור ביקש ממוכר גלידה בחינם הלה סטר לו בחוזקה השיכור לקח חפץ זרק על המוכר אולם זה פגע בוטרניה שנשברה האם הוא חייב?

פניני דחיי:

- (א) האם מותר לתת לקטן שיברך בליל הסדר "על אכילת מצה" אף שלא יאכל כזית בכא"פ?
 (ב) אשה שיש לה קופת גמל האם צריכה למכור את החמץ בנפרד?
 (ג) האם מותר לשחות בכנרת בפסח?
 (ד) מי שנשתנה שמו מחמת חולי האם צריך לכתוב כתובה חדשה?
 (ה) קנה עם ויזה של חברו במקום שנותנים הנחה לבעל הכרטיס למי שייך הריחוק?

תשובה דחיי: האם מותר להוריד מים מניאגרה שחובר אליה צינור המים המתהווים מהמזגן והמים הם מוקצים שהרי מי מזגן אסורים משום גולד?

השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א יש להתיר כיון שזה פחות מטלטול מן הצד שהרי כשמוריד את הידית מתרומם הפלסטיק והמים שמעליו נופלים ובאופן זה מותר אפי' שזה לא לצורך דבר המותר וכ"כ בספר שבת בשבתו (ב,עמ' רפה) בשם מרן הגריש"א זצוק"ל.

תשובה דזוזי: נוסע עלה במונית ומעילו נתפס הוא פתח את הדלת אולם רוח חזקה שמטה את הדלת שנפתחה לרווחה מכונית שנסעה לצידם פגעה ונפגעה מי חייב בתשלומי הנזקים?
 השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א מכיון שלא היה לו להעלות על דעתו שהדלת תפתח כך הוי אונס ואף לשו"ע (שעח) המחייב באונס זהו אדם המזיק וכאן ממונו הזיק וכ"כ קצוה"ח (שפוב) וכ"ד הגר"א בן חיים אולם יש הסוברים שאם הזיק בשעת הפתיחה חייב משום אש ורק אם הזיק כשנעצר הרכב הוי בור שפטור על הכלים וכ"ד הגר"ש שעיו שליט"א.

נשג קמיה מרנ ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עמנו, ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב דוד אסולין.
 לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. לגה"ג הרב אברהם בן חיים.
 לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב שריאל רזונברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ישעיהו רוטנברג. לגה"ג הרב מנשה שוע, לגה"ג הרב יצחק חיים פוס. לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב ירון אשכנזי שליט"א.

בברכת "עוד יבונן בשיבה" להגדיל תורה ולהאדירה

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 81

מעשה באדם ששלח משלוח מנות מכובד עבור חיים כהן בבנין מס' 39, אלא שבבנין זה ישנו עוד דייר בשם חיים כהן, והשליח הביא את המשלוח המכובד בעיצומו של יום הפורים לאדם הלא נכון. הלה הופתע לקבל כזה משלוח מלא במאכלים ממינים שונים מאדם ששמו לא מוכר לו, אולם הוא החליט, שהשליח נשלח משמים בכדי שיוכל לקיים מצוות סעודת פורים כהלכתו. (א) האם המשלוח יצא ידי חובת משלוח מנות? (ב) האם המקבל יצא ידי חובת סעודת פורים? (ג) האם השליח חייב בתוצאות הנזק?

אלו תשובות הרבנים: המשלוח יצא, המקבל צריך לשלם דמי סעודה והשליח פטור.

מקורות ונימוקים: המשלוח - בדין משלוח מנות נאמרו ב' טעמים. לטעם הסוברים שזה מדין סעודה, יצא י"ח ולטעם הסוברים שזה להרבות אהבה ואחוה כיון שאינו אוהבו לא יצא י"ח. מ"מ אם המשלוח גילה דעתו שנח לו, לדעת הש"ך שנח' - א' מותר לאכול אף שיתרצה הנותן רק למפרע ולקצוה"ח רסב' - א' אסור לאכול. אמנם כתב הט"ז שבמקום מצוה אמר' נח"ל, לגבי המקבל פשוט שיצא י"ח, שהרי אף אם זה גזל חייב לשלם רק דמיו, ולגבי השליח יש לפטורו כיון שלא היה לו לעלות על דעתו שיש עוד אדם בשם כזה בבנין, ויש המחייבים אותו אם הוא שליח בתשלום.

(יישר כח למורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג דוד אסולין הגה"ג שלמה שעיו הגה"ג שלמה זעפרני והגה"ג ישעיה רוטנברג שליט"א)

שאלות ותשובות לגליון פניני הדף מס' 81

על עצמו ולא על חברו ואם קורא לו ה"ה כמוציא ש"ר שחייב מיתה בידי שמים וגם לרמב"ם עוון מוציא ש"ר חמור יותר מלה"ר ואם עושה כן בפני אחרים אין לו חלק לעוה"ב וחייב לפייסו שהרי אם היו אומרים לו כך לא היה מקבל זאת ורק כשמדברים בנחת ובדרך חיבה והוא אומר לשני אתה חמור וחיוכו על פניו שאז ניכר שבוחנו אם מבין את כוונתו לזוה"ק שחמור זה "חכם מופלא ורב רבנן" וכיו"ב העולם אומר שרוצ"ח זה "רודף צדקה וחסד".

ש. האם אפשר לצבוע רצועות תפילין עם משחת נעליים?

ת. השיבנו הגה"ג יעקב אומן שליט"א עפ"י השו"ע או"ח (לגד, צריך לצבוע מהמותר בפ"ך ובשו"ת שה"ל (היג) כ' להתיר אם ייחדו את המשחה רק לצביעת תפילין ולא לצביעת נעליים.

ש. מוהל המתעטף בטלית מלוכלכת מדם?
 ת. השיבנו הגה"ג חיים שירי שליט"א עפ"י

אף לספרדים מ"מ כאן שונה הדין ואסור אולם לבני אשכנז מותר ושאיני דין מטליתיות המבואר במ"ב (שח,קע) שלעשיר מותר לטלטל בגד שראוי לעני אם הוא דר בבית העני כמבואר בשם הט"ז (תיקון מגיליון קודם).

ש. האם מותר לעשות בשבת טיפול רפסולוגיה?

ת. השיבנו הגה"ג בנימין גייקוב שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע או"ח (שכח,מב) דאסור לעשות כריסו של תינוק ע"מ להוציא הרעי וה"ה בנידו"ד יהיה אסור ובטעם האיסור כ' תהל"ד כל שאינו אוכל אסור אפי' לקטן ולאול"צ (בלוד, אסור כיון שאם לא יועל העיסוי יבא לשחיקת סמנים).

ש. הקורא לחברו "חמור", כהגדרת הגמ' שבת (קיב) האם צריך לפייסו?

ת. השיבנו הגה"ג יצחק חיים פוס שליט"א שיש חילוק בין הגדרת הגמ' שאנו כחמורים לגבי דורות ראשונים ואדם רשאי לומר זאת

ש. מעשה בראש משפחה חשוב שבערוכ ימיו החל לאסוף נדבות ובניו מתביישים האם רשאים למונעו?

ת. השיבנו מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א עפ"י הגמ' ב"ק (עט) מה יותר חמור גנב או גזלן והתשובה היא מי שמפחד מבנ"א ולא מהקב"ה שעושה את החשובנות שלו הוא יותר חמור ולכך אין רשאים לאיים עליו וכיו"ב אלא ישלחו לו כביכול מכתב מביטוח לאומי שאם הוא ממשיך לאסוף הוא יפסיד את הקצבה שמקבל.

ש. גרעיני משמש שיחדם מע"ש האם מותר לשחק עמהם בשבת?

ת. השיבנו הגה"ג ישעיה רוטנברג שליט"א אם יחדם מערב שבת נח' לדעת השו"ע או"ח (מא,מב) לא מועיל יחוד ולדעת הרמ"א מהני ולפ"ז אין היתר לבני ספרד לשחק עמהם אף שבכל משחק המיוצר לשם משחק דעת מרן הגריש"א שיש להתיר

מש"כ המ"ב (כד,ט) וכה"ח (יד) שיש להיזהר לכבס הטלית מידי פעם כדי שתהא נאה ומאיךך על הט"ז מסופר שסירב להחליף את טליתו המליאה בזכויות התפילה וכ"כ החת"ס (סוכה,לו) להעדיף אתרוג שמשמשו בו הקהל והא פחות נאה מאתרוג שלא נגעו בו.

ש. האם מותר ליעץ לאדם לילך לבי"ד הפוסט את השכן העליון כשיש רטיבות?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א שאף שדעת הרמ"א חו"מ (קנה,ד) לפטור הוא סותר עצמו מס' (קסד,א) וביישוב דבריו עיין בערוה"ש (קנה) בשם נתי"מ שיש חילוק במה הקלקול עי"ש ולפי"ז אסור ליעץ לילך לכזה בי"ד.

ש. טבח בישיבה שרצה למנוע לקיחת טשולנט בשבת הגה רעיון והדליק נרות שבת ע"ג מכסה של הסיר האם מותר לפתוח את המכסה לאחר שהנרות יכבו או שהמכסה נהפך להיות בסיס האסור בטלטול?

ת. השיבנו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א עפ"י המ"ב (שטיח) מפת שולחן שהיו דלוקים עליה נרות בכניסת השבת אינה נעשית בסיס כיון שהמפה משמשת לשולחן וכאן יש לאסור כי כוונתו שיונח על הסיר אולם יש להתיר (א) שאין מוקצה לחצי שבת ובמקום הפסד מקילים (ב) אפשר להזיז את הכיסוי ע"י טלטול מן הצד כמבואר (שי"ח, ג) אין אדם אוסר דבר שלא שלו כמבואר (שט,ד) ויש להקל.

ש. ביה"כ המקליט נדבות הציבור בשבת האם ניתן להימנע מלשלם לו?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שרשאי להימנע מלתת את נדבתו אליהם ואף שערכו את ההקלטה מע"ש ואין בזה איסור מ"מ איכא זילותא דשבת ולכן יקנה לביה"כ ספרים וכיו"ב או שינדב סכום זה לביה"כ אחר.

ש. האם מברכים שהחיינו במילת ממזר?

ת. השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א עפ"י המבואר באו"ח (רכה,בה"ל) שצידד לברך על ראיית חבר ממזר וה"נ הברכה היא על המצוה ולא על ביאתו לעולם ונראה שיש לברך עליו אולם הגר"א בן חיים שליט"א הביא מהגר"ח פ"ה ללב או"ח (רכה,יב) ודרך אמונה ביכורים (יא,צה"ל, מ) שאין לברך על ממזר שהחיינו.

ש. שכנה הביאה סיר עם עוף מבושל וביקשה משכנתה תשמרי במקרר שלך היא הסכימה אולם נעדרה מהבית ובתה הנשואה באה עם ילדיה הרעבים והאכילה אותם מהסיר מי חייב לשלם?

ת. השיבנו הגה"ג זלמן נתמיה גולדברג שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (שמא) הניח להם אביהם פרה שאולה וכסבורים שהיא של אביהן וטבחיה ואכלוה משלמין דמי בשר בזול וכאן מי שאכל משלם מה שנהנה אולם האם פטורה כיון שלא פשעה אלא אם מצוי שבאים ואוכלים שאז היתה צריכה להודיע שלא יאכלו וכ"ד הגר"ד

אסולין שליט"א עפ"י מה שפסק השו"ע חו"מ (רצ"ו) תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב אף בש"ח.

ש. הנותן משלוח מנות בכלי חדש האם רשאי להטבילו לפני נתינתו?

ת. השיבנו הגה"ג ירון אשכנזי שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ת מנחת שלמה שאינו רשאי להטביל ואסור לו לברך מכיון שעתיד לתנו הוא ככלי העומד לסחורה אולם אם ידוע לו שחברו ישתמש בו מותר להטבילו וה"ה אם מניח עוגה המלכלכת את הכלי באופן שא"א להחזירו יכול לטובלו והגר"ב ג"י קוב שליט"א הביא מש"כ תשו' והנהגות (ד,תנב) עצה שיקנה למקבל במתנה בזכיה ע"י אחר וכך יעשה כשנותן כלי לאדם שלא יטבילנו.

ש. אוהל כדורים המתקפל סביב חישוק האם מותר לפותחו בשבת?

ת. השיבנו הגה"ג משה כהניאן שליט"א שיש לאסור לפותחו כיון שבקיפולו מתבטל צורת האוהל שבו ופתיחתו הוי כעשיית אוהל וכ"כ אורחות שבת (א,ט,ג) בשם מרן הגריש"א צ"ק"ל.

ש. עשיית דין בחודש אדר האם זה כולל ערכאות?

ת. השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א שכל המעלה לדון באדר זהו רק דין עם גוי ולא עם ישראל אלא עם בע"ד הישראלי אינו מודע למזל חודש אדר ומ"מ בתי המשפט דינם כערכאות הגויים.

ש. האם מותר לסחוט לימון החצוי לשנים כשמונח עליו רשת על גבי דג בשבת או שיש בזה משום בורר את גרעיני הלימון?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א שיש להתיר עפ"י המבואר בשו"ע או"ח (שיט,טז) מים שיש בהם תולעים מותר לשתותם ע"י מפה דלא שייך בורר אלא במתקן הענין קודם אכילה וכאן התיקון הוא בשעת השימוש אולם הגר"א בן חיים כ' שהוי כבורר בכלי שאסור אפ"י לאלתר..

ש. אדם שמסוגל לשתות "פפסי" וקונה קוקה-קולה האם עובר בבל תשחית מכיון שמחיר קוקה קולה יותר יקר?

ת. השיבנו הגה"ג ציון בן אדיבה שליט"א עפ"י הכלל הידוע אם זה לצורך האדם אין בעיה של בל תשחית וכשם שמותר להניח חתיכות לחם בכבישה כמבואר או"ח (קע).

ש. קנה חלב במבצע והלווה לשכנו שהחזיר לו חלב שקנה במחיר רגיל האם יש לחוש לאיסור ריבית?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א עפ"י מה שפסק הרמ"א יו"ד (קסב,א) לגבי סאה בסאה בדבר מועט אפ"י אם נתיקר וכ"כ ברית יהודה (יז,ב).

ש. כהן שיש לו גבס ביזו האם רשאי לישא כפיו?

ת. השיבנו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י המבואר בפמ"ג (קכח,א,א,כא) שאם אינו יכול להרים את שתי ידיו אינו רשאי לישא כפיו.

מעשה בעיירה קטנה שהיו בה ב' בנות שהגיעו לפרקן. הרב ביקש מראש הישיבה שישלח ב' בחורים לעיירה. ואכן יצאו שניים. הא' חלה ומת, נשאר בחור אחד. הגיע לעיירה שם המתונו לו בכניסה ב' נשים כל אחת טוענת: "שלי הוא!" הרב חשב כמשפט שלמה והציע לחתוך את הבחור לשניים, האחת צעקה "לא! תנוהו לשניה", השניה צעקה "תחתכו תחתכו!" החליט הרב: לזו מגיע הבחור! היא הראתה שהיא השוויגרא האמיתית..

עיקר וטפל

באלול- מרבים בסליחות, ואת עיקר התשובה מזניחים. בפסח - מרבים להתעייף מנקיונות, ולליל הסדר מגיעים עייפים. בתפילה - מאריכים בפסוקי דזמרה, ובשמו"ע ממחרים.

ספירת העומר

אברך שאל את אשתו בספירת העומר לפני השקיעה: "מה האוכל היום?" ענתה לו: "אתמול היה שניצל".

הופיע ויצא לאור ברוב פאר והדר "פרדס יוסף החדש"

על הגדה של פסח

וקונטרס "חינוך הבנים כהלכתו"
ליל הסדר

מאת הגאון רבי

אליעזר הכהן רבינוביץ שליט"א

לא נראה כבושם הזה

להשיג בחניות הספרים

וברחוב הרב שך 2 בני ברק

טל: 03-6194114

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות. ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ, ולכל המצטרפים אליהם.

ברכת חילכם לאורייתא!

מערכת "פניני הדף".

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 02 5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

pninyhadaf@gmail.com

תודתנו נתונה לגב' ב. ג"י קוב על העיצוב הנפלא
מערכת פניני הדף